LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui Juozui Olekui 2026-11-06 Nr. 1.02-0389
Lietuvos Respublikos Seimo nariams
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui Mindaugui Sinkevičiui
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministrui Kęstučiui Mažeikai

Parlamentinių partijų pirmininkams:
Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininkui Virginijui Sinkevičiui
Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos pirmininkui Aurelijui Verygai
Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkui Laurynui Kasčiūnui
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio pirmininkei Viktorijai Čmilytei-Nielsen
Politinės partijos „Nemuno Aušra“ pirmininkui Remigijui Žemaitaičiui
Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos pirmininkui Valdemarui Tomaševskiui

DĖL KAILINĖS ŽVĖRININKYSTĖS VEIKLOS DRAUDIMO IR JO PASEKMIŲ

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – ŽŪR), atstovaudami žemės ūkio sektoriaus organizacijų ir jų narių interesams, kreipiasi dėl nuo 2027 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio kailinių žvėrelių auginimo veiklos draudimo.

ŽŪR ne kartą oficialiai išreiškė nepritarimą šios teisėtai vykdytos ūkinės veiklos draudimui. ŽŪR nuomone, nacionalinio draudimo turėtų būti atsisakyta ir pirmiausia sulaukta Europos Sąjungos sprendimo dėl tolesnio kailinės žvėrininkystės reguliavimo. Bendras ES lygmens sprendimas padėtų išvengti skirtingų konkurencinių sąlygų vidaus rinkoje, taip pat sudarytų galimybę įvertinti ES lygmens finansavimo priemones ir jų panaudojimą galimoms veiklos nutraukimo pasekmėms kompensuoti.

Pažymėtina, kad šiuo metu kailinės žvėrininkystės sektorius demonstruoja reikšmingą ekonominį aktyvumą ir konkurencingumą tarptautinėje rinkoje. Lietuvos žvėrelių augintojų asociacijos duomenimis, 2026 m. sausio-spalio mėn. sektoriaus apyvarta siekė apie 60 mln. Eur, pardavus apie 900 tūkst. kailių. Be to, Lietuvos augintojų produkcijos pardavimo kainos aukcionuose buvo apie 20 proc. didesnės nei kitų šalių augintojų parduodamos produkcijos. Šie rodikliai patvirtina sektoriaus ekonominį gyvybingumą, gebėjimą konkuruoti tarptautinėje rinkoje ir kurti reikšmingą ekonominę vertę. Todėl šios veiklos uždraudimas reikštų ne tik teisėtai vykdomo verslo ir darbo vietų praradimą, bet ir atsisakymą ekonominės veiklos, kuri prisideda prie šalies ūkio bei valstybės biudžeto pajamų kūrimo.

Jeigu nacionalinio draudimo vis dėlto nebūtų atsisakyta, būtina užtikrinti teisingą ir realius veiklos nutraukimo nuostolius atitinkantį kompensavimą. Dar 2022 m. Žemės ūkio ministerijos užsakymu atliktame poveikio vertinime preliminarus kompensacijų poreikis buvo

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania
Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania
Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt
http://www.zur.lt
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000

įvertintas 56,85 mln. Eur, o teismo ekspertizėje nurodyta beveik 64 mln. Eur galima žala. Tuo tarpu pagal galiojantį teisinį reguliavimą numatoma išmokėti tik apie 1-2 mln. Eur kompensacijų. Be to, kompensacijų gavimo sąlygos reikalauja, kad ūkio subjektai savo lėšomis pirmiausia atleistų darbuotojus, nugriautų statinius, sunaikintų įrenginius ir sutvarkytų atliekas, todėl daliai jų gali būti sunku šiomis kompensacijomis pasinaudoti.

Atsižvelgiant į valstybės biudžeto galimybes ir kitus finansavimo poreikius, taip pat svarbu įvertinti tokio sprendimo ekonominį pagrįstumą ir realias jo įgyvendinimo finansines galimybes. Nors papildomų lėšų poreikis kompensacijoms išmokėti pateiktas Finansų ministerijai, šios lėšos nėra numatytos dabartiniame Žemės ūkio ministerijos biudžete. Todėl būtina iš anksto užtikrinti aiškius ir pakankamus kompensacijų finansavimo šaltinius. ŽŪR nuomone, šios kompensacijos neturėtų būti finansuojamos iš žemės ūkiui skirtų valstybės biudžeto ar Europos Sąjungos paramos lėšų, o jų finansavimui turėtų būti įvertintos Aplinkos ministerijos administruojamų fondų ir kitų aplinkosaugos tikslams skirtų priemonių galimybės.

Atskirai pabrėžiame, kad su kailinių žvėrelių auginimo veiklos draudimu susijusios kompensacijos neturėtų būti finansuojamos iš žemės ūkiui skirtų valstybės biudžeto lėšų. ŽŪR ir kitoms žemės ūkio sektoriaus organizacijoms nepritarus draudimui, jo pasekmių finansinė našta neturėtų būti perkeliama kitiems žemės ūkio sektoriaus subjektams ar mažinti galimybių finansuoti ūkių modernizavimą, konkurencingumo didinimą ir kitas sektoriui būtinas priemones. Todėl būtina numatyti atskirus finansavimo šaltinius, įvertinant Aplinkos ministerijos administruojamų fondų ir kitų aplinkosaugos tikslams skirtų finansavimo priemonių panaudojimo galimybes.

ŽŪR nuomone, Žemės ūkio ministerijos siūlymas draudimo įsigaliojimą atidėti iki 2030 m. sausio 1 d. galėtų būti vertinamas kaip laikina priemonė, jeigu nacionalinio draudimo nebūtų atsisakyta. Toks pereinamasis laikotarpis turėtų būti siejamas su kompensavimo mechanizmo peržiūra ir realių veiklos nutraukimo nuostolių atlyginimu.

Atsižvelgdami į tai, prašome:

1. Atsisakyti Lietuvoje numatyto kailinių žvėrelių auginimo veiklos draudimo ir sulaukti Europos Sąjungos sprendimo dėl tolesnio šios veiklos reguliavimo, kartu įvertinant galimybę kompensavimo klausimus spręsti ES lygmeniu ir pasinaudoti galimais ES finansavimo šaltiniais;
2. Kol nėra aiškumo dėl ES lygmens sprendimų, nesiimti skubotų veiksmų, dėl kurių Lietuvoje būtų negrįžtamai nutraukta teisėtai vykdyta kailinės žvėrininkystės veikla;
3. Jeigu nacionalinio draudimo nebūtų atsisakyta, atidėti jo įsigaliojimą iki 2030 m. sausio 1 d. ir peržiūrėti kompensavimo mechanizmą, užtikrinant realius veiklos nutraukimo nuostolius atitinkančias kompensacijas bei praktiškai įgyvendinamas jų gavimo sąlygas;
4. Užtikrinti, kad su kailinių žvėrelių auginimo veiklos draudimu susijusios kompensacijos būtų finansuojamos iš atskirų, pakankamų finansavimo šaltinių, neperkeliant šios naštos žemės ūkio sektoriui, taip pat įvertinant Aplinkos ministerijos administruojamų fondų galimybes;
5. Įvertinti papildomų socialinių ir ekonominių pagalbos priemonių poreikį, sudarant sąlygas darbuotojų perkvalifikavimui ir įsidarbinimui, ūkių persiorientavimui į kitą veiklą bei sukurtos infrastruktūros panaudojimui.

ŽŪR pabrėžia, kad nepritaria kailinės žvėrininkystės veiklos draudimui ir siekia, kad ši teisėta ūkinė veikla būtų išsaugota. Jeigu valstybė vis dėlto nuspręstų draudimą palikti, privalo būti užtikrintas proporcingas ir teisingas jo pasekmių kompensavimas.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų bendruomenės vardu

Pirmininkė Algimanta Pabedinskienė